

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

17. Conuitia[n]tem Xauer. Deus plectit oris carcinode.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

atque, ut tantum non cerebro moueretur; luctu certe infano eius quam plus vita diligebat, miserationem sui cunctis ciebat, & lacrimas: in iis qui senem consolaturi aduentabant, Neophyti duo gestorum Xauerij magnitudinem edocti, suadent ex eo consolationem nihil dubitans quaerant; tanti viri confusus pietate, filiam petat sibi restitui; non fore illi difficile à mortuis illam excitare. His paulum respirans, & refocillatus aliquantula spe, sanctum Patrem adit, eiusque pedibus aduolutus, oculis magis, quam interceptis dolore vocibus, rogat si tantum valeat precibus, apud illum quem predicabat Deum, vnicam filiam morte sibi præceptam redderet, eadem gratia se quoque in vita retinendum, alioqui puella mortua, non posse illi superstitem viuere. Afflictiissimi patris inflexus lacrimis vir sanctus, cum Ioanne Fernandio socio tantisper secedit, precaturus Deum, ut miserum senem sua dignaretur consolatione: regressus paulo post; vade, inquit, filia tua certe viuit; at is qui videns secedentem, ad hoc domum intrasse putauerat, ut ab domestico expeditus negotio quopiam, secum veniret ad filia cadaver, illudque fletu, & precibus excitaret, ludi se credidit, dum hoc solum ex eo audiit, certo filiam viuere; recedebat itaque iratus, & indignans, cum fernum aspicit, lætum & hilarem sibi obuiam currere, auditque longè inclamantem, porro ipse quoque gradum maturaret, filiam in vitam redisse, imò sanam, & incolumem agere; moxque pedem ædibus inferenti eadem occurrit, cuius adeò insperato & iucundo aspectu, gaudio suo impar senex propè absuit ut animam ageret. Quærenti verò inter complexus, & lacrimas seriem rei gestæ, narravit puella confestim à morte adstitisse sibi horrendos carnifices, ab iis prehensam, & in altæ voraginis protractam crepidinem, ut subiectis arsuram ignibus darent præcipitem; at duos repente iis obstirisse ignota sibi sed venerabili specie, increpuisse sauos carnifices, seque de illorum assertam manibus, vitæ ac valetudini, quo pacto nesciret redditam. Intellexit pater quibusnam duobus ea liberatio deberetur, iis gratias acturus secum illam Xauerio sistit, quem ut cum Fernandio inspexit puella, vehementer admirans, ad patrem, sunt, inquit, hi duo qui me ignibus exemptam, vita iterum donarunt; nec mora tum parens, tum ipsa, vitali lauacro ablui flagitarunt; postea familiares reliqui, sacris imbuti mysteriis Christum alacres sunt professi.

17 Istis & hæcenus in Iaponia nunquam visis, nec de vilo vnoquam Deo Iaponiæ auditis Xauerio fama incomparabilis meriti, & præpotentis apud Deum mansit, quam etiam publicè conuicio læsam diuina æquitas vltæ est. Homo nefarius vel suapte audacia, vel à Bonziis instinctus iniuriosè verbis Xauerium excepit; sereno & placidè humiles gratias pro conuitiis meditati suggessit Deus velle se in hoc sacrilego, exemplum terroris edere, quò eius pœna ceteri discerent Dei ministros obseruare; vultu ergo sedato, sed malo indolens quod ei nunciabat, Deus, inquit tibi os seruet, & dicto citius, os illi putrescere,

17

Conuiciatorem
Xauer. Deus
plectit otis
carcinode.

Y

tetro,

tetro ac deformi carninotate corripit; intus exedit, & foris; pus, vermes, foetorem intolerabilem ebullire.

18

Bonziorum
feditioe
Xaverium
vexat Rex
Saxumæ.

18 Quod sanè Bonzios terroris ostentum, reducere in viam debuit, sed multitudine audaces, nullo sibi priuatum, ex coniuratione omnium m. tuente; nona res acrius inflammat. Matrōna illustris post susceptam fidem, cum multa familia solemnī ritu initiata est sacro baptisate. Conspicati Bonzij tot suas è pulpitis minas vanescere, quibus ab audiendo Xaverio populum exterebant, tot diu noctuque insultus in socios, & eorum domum frustra esse ad eos Cangoxima abigendos, nouam machinam fabricant; exoptulare de Rege apud Regem decernunt omnium Deorum nomine. Delectu inter se habito, qui auctoritate & opinione scientiæ eminebant ad illum adeunt, minaces magis quam supplices; aiunt se Amida & Xacha nomine chorique totius Deorum Iaponensium adesse. Mitti se ab iis ex eo rogaturos, quam se orbis in partem iuberet exulare? nouas sedes, & templa quærere: quando ipsi tanta sua cum ignominia ex ipsius regno, seu vetius suo pellerentur, vt darent idolo peregrino locum, quod arrogati sibi cultus consortem admitteret neminem: quis esset tandem rex? homo de populo, & profanus, qui se religionis arbitrum, Deorum iudicem diceret, exterminaretque pro prios vt sedem præberet alienis? tam cæcas videlicet Academiæ omnes Iaponum extitisse: errasse tot seculis deceptos populos, vt iis aliorum superueniret auctor Deorum, & cultuum? quid essent dicturi posterum Regem Saxumæ legerent pro accepto à Xacha & Amida regno hanc iis gratiam retulisse vt eos templis, honore, cultuque priuaret quibus inter Iapones; possessione legitima ab æuo fruebantur? passurane hanc impietatem affines prouincias: quin & ipsius imperio subiectos tranquillè nimirum taciteque laturos, nec moturos in eum arma ad restituendos regno Deos, & exturbandum qui eos expellebat? Sunt qui scribant Regem, ista Bonziorum tam acri offensum obiurgatione, superbè pariter, minaciterque respondisse: sed longè aliud ex Xaverio habetur, scribit statim querelis superatum, suadetque id ratio quæ facultatem ex eo expresserat promulgandi Cangoximæ Euangelij; gratificatus enim Xaverio non salutis causa, sed augendorum spe censum, vbi sensit ex ea damnorum quam lucri sibi multo plus imminere, rebellionem, & sceptri iacturam veritus sua indulsit Bonziis postulata, abstinitque deinceps ab Xaverij tutela, & fidei cursum inhibuit, haud ramen id egit edicti prioris præcipiti abrogatione, vel ne periculoso in posterum documento suorum minis territus videretur, vel quod onerarias Lusitanas è Sinis Cangoximam puraret proximè appulluras. Verum vt cognouit Firandum tendere cuius pridem cum regè lethales inimicitias, tunc bellum etiam gerebat; primum apud Xaverium grauitè questus est malè de se mereri Lusitanos, & suam ab iis beneuolentiam pessimè rependi, vt qui velut offensæ studio in portum sui hostis maluisent, quàm in regnum suum succedere, vbi acceptissimi erant, & omnibus
cari